C/2025/1707

18.3.2025

MOLADH ÓN gCOMHAIRLE

an 18 Feabhra 2025

lena bhformhuinítear plean struchtúrach fioscach meántéarmach náisiúnta na Ungáire

(C/2025/1707)

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 121 de,

Ag féachaint do Rialachán (AE) 2024/1263 [1], agus go háirithe Airteagal 17 de,

Ag féachaint don mholadh ón gCoimisiún,

De bharr an mhéid seo a leanas:

BREITHNITHE GINEARÁLTA

(1) Tháinig creat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais i bhfeidhm an 30 Aibreán 2024. Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [2] maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach, mar aon le Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 ón gComhairle [3] maidir leis an nós imeachta um easnamh iomarcach a chur chun feidhme arna leasú, agus le Treoir 2011/85/AE ón gComhairle [4] maidir le creataí buiséadacha na mBallstát arna leasú, is príomhghnéithe de chreat rialachais eacnamaíoch athchóirithe an Aontais iad. Is é is aidhm don chreat airgeadas poiblí fónta agus inbhuanaithe, agus fás agus athléimneacht inbhuanaithe agus chuimsitheach a chur chun cinn trí athchóirithe agus infheistíochtaí a dhéanamh, agus easnaimh iomarcacha a chosc. Leis an gcreat, cuirtear úinéireacht náisiúnta chun cinn freisin agus dírítear ar an meántéarma, agus ina theannta sin forfheidhmítear na rialacha ar bhealach níos éifeachtaí agus níos comhleanúnaí.

(2) Tá na pleananna fioscach-struchtúracha meántéarmacha náisiúnta a chuireann na Ballstáit faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin i gcroílár an chreata nua rialachais eacnamaíoch. Ba cheart dhá chuspóir a bhaint amach leis na pleananna: (i) faoi dheireadh na tréimhse coigeartúcháin, a áirithiú, *inter alia*, go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta ag imeacht ar chonair inchreidte anuas, nó go bhfanfaidh sé ar leibhéil stuama, agus go dtabharfar agus go gcoinneofar an t-easnamh rialtais faoi bhun luach tagartha 3 % de OTI sa mheántéarma, agus (ii) a áirithiú go ndéanfar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar ar na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí comhchoiteanna an Aontais. Chuige sin, ba cheart gealltanas meántéarmach maidir le conair ghlanchaiteachais [5] a chur isteach i ngach plean, lena mbunaítear go héifeachtach srian buiséadach a mhairfidh ré an phlean, lena gcumhdaítear 4 nó 5 de bhlianta (ag brath ar an ngnáth-théarma reachtais i mBallstát). Ina theannta sin, ní mór míniú a thabhairt sa phlean ar an gcaoi a n-áiritheoidh an Ballstát go ndéanfar athchóirithe agus infheistíochtaí lena bhfreagrófar ar na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe sna moltaí tírshonracha (lena n-áirítear na moltaí tírshonracha sin a bhaineann leis an nós imeachta um míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha, más infheidhme), agus ar an gcaoi a dtabharfaidh an Ballstát aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Leis an tréimhse le haghaidh coigeartú fioscach, cumhdaítear tréimhse 4 bliana, tréimhse a bhféadfar síneadh suas le 3 bliana a chur léi má thugann an Ballstát gealltanas i leith sraith athchóirithe agus infheistíochtaí ábhartha a dhéanamh a chomhlíonfaidh na critéir a leagtar amach i Rialachán (AE) 2024/1263.

(3) Tar éis thíolacadh an phlean, déanfaidh an Coimisiún measúnú cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann sé ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

(4) Déanfaidh an Chomhairle, ar mholadh a fháil ón gCoimisiún, moladh a ghlacadh ansin ina leagtar amach conair ghlanchaiteachais an Bhallstáit lena mbaineann agus, i gcás inarb infheidhme, déanfaidh sí formhuiniú ar an tsraith gealltanas athchóirithe agus infheistíochta atá ina mbonn taca le síneadh a chur leis an tréimhse coigeartaithe fhioscaigh.

([1]) IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Rialachán (AE) 2024/1263 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 maidir le beartais eacnamaíocha a chomhordú go héifeachtach agus maidir le faireachas buiséadach iltaobhach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE) Uimh. 1466/97 ón gComhairle (IO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([3]) Rialachán (AE) 2024/1264 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 1467/97 maidir le dlús a chur le cur chun feidhme an nós imeachta um easnamh iomarcach agus soiléiriú a dhéanamh air (IO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([4]) Treoir (AE) 2024/1265 ón gComhairle an 29 Aibreán 2024 lena leasaítear Treoir 2011/85/AE maidir le ceanglais le haghaidh chreataí buiséadacha na mBallstát (IO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([5]) Glanchaiteachas, mar a shainmhínítear é in Airteagal 2 de Rialachán (AE) 2024/1263, is é sin caiteachas rialtais atá glan: (i) ar chaiteachas úis, (ii) ar bhearta lánroghnacha ioncaim, (iii) ar chaiteachas ar chláir an Aontais arna meaitseáil go hiomlán le hioncam ó chistí an Aontais, (iv) ar chaiteachas náisiúnta ar chómhaoiniú clár arna gcistiú ag an Aontas, (v) ar ghnéithe timthriallacha den chaiteachas ar shochar dífhostaíochta, agus (vi) ar bhearta aonuaire agus bearta sealadacha eile.

BREITHNITHE A BHAINEANN LE PLEAN FIOSCACH-STRUCHTÚRACH MEÁNTÉARMACH NA hUNGÁIRE

(5) An 4 Samhain 2024, chuir an Ungáir a plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta faoi bhráid na Comhairle agus an Choimisiúin. Rinneadh sin tar éis síneadh a bheith curtha leis an sprioc-am a leagtar amach in Airteagal 36 de Rialachán (AE) 2024/1263, mar a comhaontaíodh leis an gCoimisiún. Ba é ba chúis leis an tíolacadh moillithe go n-áiritheofaí go dtugtar léargas cruinn sa phlean ar phróisis agus gealltanais bhuiséadacha na hUngáire, i gcomhréir le pleanáil bhuiséadach 2025. An 20 Nollaig 2024, thíolaic an Ungáir aguisín a ghabhann leis an bplean ina léirítear sonraí níos déanaí, agus conair ghlanchaiteachais athbhreithnithe chun a áirithiú go dtabharfar an t-easnamh rialtais faoi bhun 3 % de OTI agus go gcuirfear agus go gcoinneofar an fiachas rialtais ghinearálta réamh-mheasta ar chonair shochreidte anuas faoi dheireadh na tréimhse coigeartúcháin.

Próiseas roimh thíolacadh an phlean

(6) Chun bonn a chur faoin idirphlé as a dtiocfaidh tíolacadh pleananna fioscach-struchtúracha meántéarmacha náisiúnta, sheol an Coimisiún, an 21 Meitheamh 2024, i gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán (AE) 2024/1263, an chonair thagartha ([6]) chuig an Ungáir. D'fhoilsigh an Coimisiún an chonair thagartha an 4 Samhain 2024 ([7]). Tá an chonair thagartha rioscabhunaithe agus áirithítear léi, faoi dheireadh na tréimhse coigeartaithe fhioscaigh agus in éagmais bearta buiséadacha breise tar éis na tréimhse coigeartúcháin, go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta ar chonair inchreidte anuas nó go bhfanfaidh sé ar leibhéil stuama sa mheántéarma, agus go dtabharfar an t-easnamh rialtais ghinearálta faoi bhun 3 % de OTI i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin agus go gcoinneofar é faoi bhun an luacha tagartha sin sa mheántéarma. Sainmhínítear an meántéarma mar an tréimhse 10 mbliana tar éis dheireadh na tréimhse coigeartúcháin. I gcomhréir le hAirteagal 6, pointe (d), agus le hAirteagail 7 agus 8 de Rialachán (AE) 2024/1263, bíonn an chonair thagartha comhsheasmhach freisin leis an tagarmharc easnaimh, leis an gcoimirce inbhuanaitheachta fiachais, leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh. Leagtar síos le conair thagartha na hUngáire, bunaithe ar thoimhdí an Choimisiúin atá mar bhonn taca leis an treoir a tugadh roimh ré agus a tarchuireadh i mí an Mheithimh 2024, agus más 4 bliana a mhairfidh an tréimhse choigeartúcháin 4 bliana, nár cheart fás níos mó ná na luachanna arna soláthar i dTábla 1 a theacht ar ghlanchaiteachas. Comhfhreagraíonn sin do mheánfhás glanchaiteachais 4,4 % le linn na tréimhse coigeartúcháin (2025-2028).

Tábla 1: Conair thagartha arna soláthar ag an gCoimisiún don Ungáir an 21 Meitheamh 2024

	2025	2026	2027	2028	Meán 2025–2028
Fás glanchaiteachais uasta (bliantúil, %)	4,4	4,8	4,5	4,3	4,4

Foinse: Ríomhanna ón gCoimisiún.

(7) I gcomhréir le hAirteagal 12 de Rialachán (AE) 2024/1263, chuaigh an Ungáir agus an Coimisiún i mbun idirphlé teicniúil i mí Iúil agus i mí Mheán Fómhair 2024. Bhí an t-idirphlé dírithe ar an gconair ghlanchaiteachais atá beartaithe ag an Ungáir agus ar na toimhdí bunúsacha a bhaineann léi, chomh maith leis na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí atá beartaithe a dhéanamh lena bhfreagrófar ar na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus thosaíochtaí coiteanna an Aontais maidir leis an aistriú cóir, glas agus digiteach, an athléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, an tslándáil fuinnimh agus méadú na gcumas cosanta.

(8) Ní thuairiscítear sa phlean a chuir an Ungáir isteach ar phróiseas comhairliúcháin, arna dhéanamh roimh an tíolacadh, le páirtithe leasmhara intíre náisiúnta ábhartha (lena n-áirítear comhpháirtithe sóisialta). De réir na faisnéise a sholáthraítear sa phlean, is féidir dul i gcomhairle leis an bparlaimint maidir leis an bplean tar éis don rialtas dréachtbhuiséad 2025 a chur faoi bhráid na parlaiminte.

Próisis ghaolmhara eile

(9) An 26 Iúil 2024, shuigh an Chomhairle gur ann d'easnamh iomarcach san Ungáir mar gheall nár comhlíonadh an critéar easnaimh.

([6]) Cuimsítear leis an treoir a tugadh roimh ré agus a tarchuireadh chuig na Ballstáit agus chuig an gCoiste Eacnamaíoch agus Airgeadais conairí ina gcuirtear san áireamh tréimhse choigeartúcháin lena gcuirtear síneadh agus tréimhse choigeartúcháin nach gcuirtear síneadh leis (lena gcumhdaítear 4 bliana agus 7 mbliana, faoi seach). Cuimsítear inti freisin na príomhchoinníollacha tosaigh agus na toimhdí bunúsacha a úsáidtear i gcreat réamh-mheastacháin fiachais rialtais mheántéarmaigh an Choimisiúin Eorpaigh. Ríomhadh an chonair thagartha ar bhonn na modheolaíochta a thuairiscítear i dTuarascáil Faireacháin an Choimisiúin ar *Inbhuanaitheacht Fiachais 2023* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Is ar Réamhaisnéis an Earraigh 2024 ón gCoimisiún Eorpach agus ar a síneadh meántéarmach suas le 2033 atá sé bunaithe, agus tá fás fadtéarmach OTI agus na costais aosaithe i gcomhréir le Tuarascáil chomhpháirteach 2024 ar an Aosú ón gCoimisiún agus ón gComhairle (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([7]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#hungary.

(10) An 26 Samhain 2024, mhol an Coimisiún Moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh san Ungáir ([8]). In éagmais plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta arna fhormhuiniú ag an gComhairle, léiríodh, leis an gconair ghlanchaiteachais cheartaitheach a moladh, an chonair thagartha lena ngabhann coigeartú fioscach 4 bliana, arna nuashonrú le sonraí níos déanaí, lena n-áirítear Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún (Tábla 2). An 16 Eanáir 2025, tar éis dó measúnú a dhéanamh ar phlean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta na hUngáire, ghlac an Coimisiún Moladh arna leasú le haghaidh Moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE don Ungáir. Déantar an Moladh seo i gcomhthráth leis an Moladh ón gComhairle faoi Airteagal 126(7) CFAE d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh rialtais iomarcaigh san Ungáir. Le glacadh comhuaineach na moltaí sin, ar glacadh é atá saincheaptha don aistriú chuig an gcreat nua rialachais eacnamaíoch agus arb é an t-aistriú sin a thugann údar leis, áirithítear comhsheasmhacht idir na conairí coigeartúcháin atá molta.

Tábla 2: Conair thagartha arna tabhairt cothrom le dáta bunaithe ar shonraí níos déanaí

Blianta		2025	2026	2027	2028	Meán 2025–2028
Rátaí fáis (%)	Bliantúil	3,9	3,3	3,3	3,1	3,4
	Carnacha (*)	7,6	11,1	14,7	18,3	neamhbhainteach

(*) Ríomhtar na rátaí fáis carnacha faoi threoir na bonnbhliana 2023.

(11) An 19 Meitheamh 2024, chinn an Coimisiún go bhfuil míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha san Ungáir. Go háirithe, tá leochaileachtaí san Ungáir maidir le brúnna praghsanna agus riachtanais maoinithe sheachtraigh agus rialtais, atá ábhartha i gcónaí, cé gur maolaíodh roinnt rioscaí gearrthéarmacha leis an bhfeabhas atá tagtha ar an timpeallacht sheachtrach ([9]).

(12) An 21 Deireadh Fómhair 2024, dhírigh an Chomhairle sraith moltaí tírshonracha ar an Ungáir i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh ([10]).

ACHOIMRE AR AN bPLEAN AGUS AN MEASÚNÚ ÓN gCOIMISIÚN AIR SIN

(13) I gcomhréir le hAirteagal 16 de Rialachán (AE) 2024/1263, rinne an Coimisiún measúnú ar an bplean mar a leanas:

Comhthéacs: staid agus ionchas maicreacnamaíoch agus fioscach

(14) Tháinig laghdú 0,9 % ar OTI na hUngáire in 2023, mar gheall ar éileamh lag intíre agus seachtrach. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún, meastar go mbeidh fás dar méid 0,6 % ar OTI in 2024, mar gheall ar thomhaltas príobháideach athléimneach agus mar gheall ar rannchuidiú dearfach na nglan-onnmhairí. In 2025, meastar go dtiocfaidh méadú 1,8 % ar fhíor-OTI, mar gheall ar thomhaltas agus téarnamh beag ar infheistíocht. In 2026, meastar go dtiocfaidh méadú go 3,1 % ar fhíor-OTI, mar gheall ar éileamh intíre agus téarnamh onnmhairí. Meastar go dtiocfaidh méadú ar OTI ionchasach san Ungáir ó 1,4 % in 2024 go 1,7 % faoi 2026, mar gheall ar infheistíochtaí agus méadú ar tháirgiúlacht. Ba é 4,1 % an ráta dífhostaíochta in 2023, agus réamh-mheasann an Coimisiún gurb é 4,5 % a bheidh ann in 2024 sula laghdóidh sé go 4,3 % in 2025 agus 4,1 % in 2026. Réamh-mheastar go laghdóidh an boilsciú (díbhoilsceoir OTI) ó 14,6 % in 2023 go 7,2 % in 2024 agus go sroichfidh sé 4,1 % in 2025 agus 3,3 % in 2026.

(15) In 2023, ba é easnamh rialtais ghinearálta na hUngáire 6,7 % de OTI. De réir Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún, ar bhonn 'gan beartas a athrú', is léir go sroichfidh sé 5,4 % de OTI in 2024 agus go dtiocfaidh laghdú air go 4,6 % in 2025 agus go 4,1 % in 2026. Níl buiséad na hUngáire le haghaidh 2025, a ghlac an pharlaimint náisiúnta i mí na Nollag 2024, san áireamh i réamhaisnéis an Choimisiún. Ba é 73,4 % de OTI an fiachas rialtais ghinearálta ag deireadh 2023 agus meastar go dtiocfaidh méadú air go 74,5 % de OTI ag deireadh 2024. Réamh-mheastar go gcobhsóidh sé ag 74,5 % de OTI ag deireadh 2025 agus go dtiocfaidh laghdú air go 73,8 % ag deireadh 2026. Ní áirítear sa réamhaisnéis fhioscach ón gCoimisiún ach gealltanais bheartais a fógraíodh go hinchreidte agus atá sonraithe go leordhóthanach agus ní áirítear inti na bearta uile a chuir an Ungáir chun cinn sa phlean.

An chonair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí maicreacnamaíocha sa phlean

(16) Le plean fioscach-struchtúrach meántéarmach náisiúnta na hUngáire, cumhdaítear an tréimhse 2025-2028 agus cuirtear coigeartú fioscach i láthair thar thréimhse 4 bliana.

(17) Tá an fhaisnéis uile a cheanglaítear le hAirteagal 13 de Rialachán (AE) 2024/1263 sa phlean.

([8]) Moladh le haghaidh Moladh ón gComhairle d'fhonn deireadh a chur le staid an easnaimh iomarcaigh san Ungáir, 26.11.2024, COM (2024) 953 final.

([9]) Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig an mBanc Ceannais Eorpach, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa, chuig Coiste na Réigiún agus chuig an mBanc Eorpach Infheistíochta', COM (2024) 600 final, Foscríbhinn 4

([10]) Moladh ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2024 maidir le beartais eacnamaíocha, bhuiséadacha, fostaíochta agus struchtúracha na hUngáire (IO C, C/2024/6824, 29.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6824/oj).

(18) Leis an bplean, arna chomhlánú leis an aguisín, tugtar gealltanas i leith na conaire glanchaiteachais a léirítear i dTábla 3, rud a chomhfhreagraíonn do mheánfhás glanchaiteachais 4,0 % le linn na mblianta 2025-2028. An meánfhás glanchaiteachais arna thuairisciú sa phlean le haghaidh na tréimhse coigeartúcháin (2025-2028), tá sé níos ísle ná an chonair thagartha arna tarchur ag an gCoimisiún an 21 Meitheamh 2024, ach is airde é ná an chonair thagartha arna tabhairt cothrom le dáta bunaithe ar shonraí níos déanaí. Déantar toimhde sa phlean go dtiocfaidh méadú ar fhás OTI ionchasaigh go 1,5 % in 2025 (ó 1,4 % in 2024), sula dtiocfaidh méadú air go 1,7 % in 2028. Ina theannta sin, meastar sa phlean go dtiocfaidh laghdú ar ráta fáis an díbhoilsceora OTI go 4,1 % in 2025 (ó 7,2 % in 2024) sula dtiocfaidh méadú air go 3,4 % in 2028.

Tábla 3: An chonair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí i bplean na hUngáire

	2024	2025	2026	2027	2028	Meánfhás i rith thréimhse bhailíochta an phlean 2025-2028
Fás glanchaiteachais (ar bhonn bliantúil, %)	4,6	4,3	4,0	3,9	3,7	4,0
Fás glanchaiteachais (ar bhonn carnach, ón mbonnbhliain 2023, %)	4,6	9,1	13,5	17,9	22,2	neamhbhainteach
Fás OTI ionchasaigh (%)	1,4	1,5	1,7	1,7	1,6	1,6
Boilsciú (fás díbhoilsceora OTI) (%)	7,2	4,1	3,5	3,4	3,4	3,6

Foinse: Plean fioscach-struchtúrach meántéarmach na hUngáire agus ríomhanna an Choimisiúin.

Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir leis an bhfiachas rialtais ghinearálta

(19) Dá dtiocfadh ann don chonair ghlanchaiteachais a bhfuil gealltanas tugtha ina leith sa phlean agus do na toimhdí is bonn léi, laghdódh an fiachas rialtais ghinearálta de réir a chéile, de réir an phlean, ó 74,0 % in 2024 go 68,2 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028), mar a fheictear an tábla seo a leanas. Tar éis na tréimhse coigeartúcháin, sa mheántéarma (i.e. go dtí 2038), meastar go leanfaidh an cóimheas fiachais de bheith ag laghdú de réir an phlean, go 54,5 % de OTI faoi 2038. Dá bhrí sin, de réir an phlean, thabharfaí an fiachas rialtais ghinearálta faoi bhun luach tagartha an Chonartha, is é sin 60 % de OTI, sa mheántéarma. Tá sé sin inchreidte bunaithe ar thoimhdí an phlean, ós rud é go meastar go bhfanfadh an fiachas faoi bhun 60 % de OTI faoi 2038 de réir gach tástála struis cinnteachaíche in Anailís an Choimisiúin ar Inbhuanaitheacht Fiachais. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus toimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean tá sí comhsheasmhach leis an gceanglas maidir le fiachas mar a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (a), agus in Airteagal 16(2) de Rialachán (AE) 2024/1263.

Tábla 4: Forbairtí maidir le fiachas rialtais ghinearálta agus comhardú rialtais ghinearálta i bplean na hUngáire

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Fiachas rialtais (% de OTI)	73,4	74,0	73,5	71,3	69,9	68,2	54,5
Comhardú rialtais (% de OTI)	- 6,7	- 4,9	- 3,6	- 2,5	- 2,0	- 1,5	- 2,2

Foinse: Plean fioscach-struchtúrach meántéarmach na hUngáire.

Impleachtaí ghealltanais ghlanchaiteachais an phlean maidir leis an gcomhardú rialtais ghinearálta

(20) Ar bhonn na conaire glanchaiteachais agus thoimhdí an phlean, laghdódh an t-easnamh rialtais ghinearálta ó 4,9 % de OTI in 2024 go 2,5 % de OTI in 2026 agus go 1,5 % in 2028. Dá bhrí sin, de réir an phlean, ní sháródh an comhardú rialtais ghinearálta an luach tagartha 3 % de OTI ag deireadh na tréimhse coigeartúcháin (2028). Ina theannta sin, sna 10 mbliana tar éis na tréimhse coigeartúcháin (i.e. go dtí 2038), ní sháródh an t-easnamh rialtais 3 % de OTI. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus toimhdí maicreacnamaíocha an phlean, bheadh an chonair ghlanchaiteachais a chuirtear ar aghaidh sa phlean comhsheasmhach leis an gceanglas maidir leis an easnamh a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (b), agus in Airteagal 16(2) de Rialachán (AE) 2024/1263.

Próifíl ama an choigeartaithe fhioscaigh

(21) Próifíl ama an choigeartaithe fhioscaigh, arna tomhas mar an t-athrú ar an bpríomhchomhardú struchtúrach, mar a thuairiscítear sa phlean, is próifíl líneach í, mar a cheanglaítear le hAirteagal 6, pointe (c), de Rialachán (AE) 2024/1263. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, maidir leis an gconair ghlanchaiteachais a chuirtear ar aghaidh sa phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gclásal coimirce um chosc ar shiarchoinneáil a leagtar amach in Airteagal 6, pointe (c), de Rialachán (AE) 2024/1263.

Tábla 5: Forbairtí maidir le príomhchomhardú struchtúrach i bplean na hUngáire

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Príomhchomhardú struchtúrach (% de OTI)	- 1,7	0,6	1,2	1,7	2,3	2,8
Athrú ar an bpríomhchomhardú struchtúrach (pointí céatadáin)	neamh-bhainteach	2,3	0,5	0,5	0,5	0,5

Foinse: Plean fioscach-struchtúrach meántéarmach na hUngáire.

Comhsheasmhacht an phlean leis an nós imeachta um easnamh iomarcach

(22) Tá an chonair ghlanchaiteachais a leagtar amach sa phlean i gcomhréir leis na ceanglais faoin nós imeachta um easnamh iomarcach (go háirithe leis an gcoigeartú struchtúrach bliantúil íosta a bhunaítear in Airteagal 3(4), an tríú fomhír de Rialachán (CE) Uimh. 1467/97).

Comhsheasmhacht an phlean leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh

(23) An ceanglas den chuid choisctheach a leagtar amach in Airteagal 8 de Rialachán (AE) 2024/1263 maidir leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh, arb é is aidhm dó corrlach coiteann a sholáthar i gcoibhneas leis an luach tagartha easnaimh 3 % de OTI, tá feidhm aige maidir leis an Ungáir ó 2027 ar aghaidh, ós rud é go bhfuil sé beartaithe go mbeidh an t-easnamh faoi bhun 3 % de OTI ó 2026 ar aghaidh. In 2027 agus 2028, i gcomhréir le hAirteagal 8 de Rialachán (AE) 2024/1263, níor cheart an coigeartú bliantúil ar an bpríomhchomhardú struchtúrach a bheith níos lú ná 0,4 pointe céatadáin más rud é gur fhan an t-easnamh struchtúrach os cionn 1,5 % de OTI sa bhliain roimhe sin, chun corrlach coiteann athléimneachta 1,5 % de OTI a bhaint amach i dtéarmaí struchtúracha. Is é an luach atá sa choigeartú fioscach a eascraíonn as gealltanais bheartais agus toimhdí maicreacnamaíocha an phlean 0,5 % de OTI in 2027 agus in 2028 araon. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus ar thoimhdí maicreacnamaíocha an phlean, an chonair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gcoimirce athléimneachta easnaimh.

Comhsheasmhacht an phlean leis an gcoimirce inbhuanaitheachta fiachais

(24) I gcomhréir le hAirteagal 7 de Rialachán (AE) 2024/1263, ós rud é go mbeidh an fiachas rialtais ghinearálta idir 60 % agus 90 % de OTI i gcaitheamh na tréimhse coigeartúcháin de réir an phlean, ní mór an cóimheas fiachais a laghdú 0,5 pointe céatadáin ar a laghad ar an meán in aghaidh na bliana go dtí go dtitfidh sé faoi bhun 60 %. Ríomhtar an laghdú sin thar an tréimhse 2027–2028, i.e. ag tosú sa bhliain ina n-aisghairfí an nós imeachta um easnamh iomarcach de réir an phlean, agus is ionann é agus 1,7 pointe céatadáin. Dá bhrí sin, bunaithe ar ghealltanais bheartais agus toimhdí maicreacnamaíocha an phlean, an chonair ghlanchaiteachais a chuirtear chun tosaigh sa phlean, tá sí comhsheasmhach leis an gcoimirce inbhuanaitheachta fiachais.

Toimhdí maicreacnamaíocha an phlean

(25) Tá an plean bunaithe ar shraith toimhdí atá comhsheasmhach leis na toimhdí atá mar bhonn taca leis an gconair thagartha a tugadh cothrom le dáta bunaithe ar shonraí níos déanaí (lena n-áirítear Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún) i dTábla 2 seachas dhá athróg, is iad sin an pointe tosaigh (an príomhchomhardú struchtúrach le haghaidh 2024) agus an fás díbhoilsceora OTI le haghaidh 2026. Tá gá le measúnú cúramach a dhéanamh ar na difríochtaí sin idir toimhdí chun a áirithiú go bhfuil argóintí eacnamaíocha fónta sonraíbhunaithe mar bhonn taca leo. Soláthraítear thíos measúnú ar na difríochtaí sin idir toimhdí, mar aon le measúnú ar gach difríocht a bhreithnítear ina haonar.

Glactar leis sa phlean go mbeidh staid fhioscach tosaigh níos fabhraí ann, ag glacadh leis go mbeidh príomhchomhardú struchtúrach 0,6 % de OTI ann i gcomparáid le 0,2 % i Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún. Léiríonn an príomhchomhardú struchtúrach níos airde sa phlean toradh buiséadach atá níos fearr ná mar a raibh coinne leis le haghaidh na tréimhse idir mí Eanáir agus mí na Samhna 2024, go háirithe ioncam neamhchánach níos airde ná mar a raibh coinne leis agus caiteachas atá beagán níos ísle ná mar a raibh coinne leis. Dá bhrí sin, meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin agus rannchuidíonn sí le meánfhás glanchaiteachais níos airde le linn na tréimhse coigeartúcháin.

— Glactar leis sa phlean gurb é atá i mboilsciú (díbhoilsceoir OTI) 3,5 % le haghaidh 2026 i gcomparáid le 3,3 % i Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún. Mínítear sa phlean gurb é is cúis leis an difríocht sin na méaduithe pá níos airde in 2026 i bhfianaise an chomhaontaithe pá 3 bliana a síníodh an 25 Samhain 2024 idir comhlachais ghnó agus saothair san Ungáir. Dá réir sin, tiocfaidh méadú 9 % ar an bpá íosta in 2025, rud atá i gcomhréir le Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún. In 2026, socraítear leis an gcomhaontú gurb é 13 % an fás pá íosta, rud lena dtugtar le tuiscint go mbeidh fás pá agus boilsciú níos airde ann ná mar a tuaradh i Réamhaisnéis an Fhómhair 2024 ón gCoimisiún. Meastar go bhfuil údar cuí leis an toimhde sin agus go rannchuidíonn sí le meánfhás glanchaiteachais níos airde le linn na tréimhse coigeartúcháin sa phlean.

Ar an iomlán, mínítear gurb é is cúis leis an difríocht idir an chonair ghlanchaiteachais sa phlean agus an chonair thagartha arna tabhairt cothrom le dáta le sonraí níos déanaí go bhfuil difríochtaí idir na toimhdí a bhfuil údar cuí leo, i gcomhréir le hAirteagal 13(b) de Rialachán (AE) 2024/1263. Ar an iomlán, is é an toradh atá ar na difríochtaí uile idir na toimhdí nuair a ghlactar le chéile iad go mbeidh an meánfhás glanchaiteachais sa phlean níos airde ná an chonair thagartha arna tabhairt cothrom le dáta bunaithe ar shonraí níos déanaí. Ar bhonn an mheasúnaithe sin, comhlíonann an plean an ceanglas faoi Airteagal 13(b) de Rialachán (AE) 2024/1263.

Cuirfidh an Coimisiún an measúnú thuas ar thoimhdí an phlean san áireamh i measúnuithe a dhéanfaidh sé amach anseo ar chomhlíonadh na conaire glanchaiteachais.

Straitéis fhioscach sa phlean

(26) Níl straitéis fhioscach lánfheidhme agus chainníochtaithe san áireamh sa phlean. Tá sonraíocht bheacht na mbeart beartais ábhartha le deimhniú nó le coigeartú agus le cainníochtú sna buiséid bhliantúla. Sa bhuiséad a glacadh le haghaidh 2025, sonraítear na bearta beartais trína bhfuil sé beartaithe ag an rialtas an gealltanas glanchaiteachais le haghaidh 2025 a bhaint amach. Ina theannta sin, áirítear sa phlean roinnt bearta neamhchainníochtaithe lena méadaítear an t-easnamh i réimsí éagsúla, rud a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do na torthaí fioscacha sa mheántéarma. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh sé go mbeadh gá le tuilleadh bearta fioscacha chun na gealltanais sa phlean a bhaint amach.

Cuspóirí athchóirithe agus infheistíochta sa phlean lena bhfreagrófar ar na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh agus lena dtabharfar aghaidh ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais

(27) Tugtar tuairisc sa phlean ar chuspóirí beartais a bhaineann le hathchóirithe agus infheistíochtaí eile a dhéanfar chun freagairt ar na príomhdhúshláin a sainaithníodh i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, go háirithe na moltaí tírshonracha, lena n-áirítear na moltaí sin a bhaineann leis an nós imeachta um míchothromaíochtaí maicreacnamaíocha, agus chun aghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais. Áirítear sa phlean thart ar 132 cheann d'athchóirithe agus infheistíochtaí atá beartaithe le haghaidh a thabhairt ar thosaíochtaí coiteanna an Aontais, agus faigheann 41 cheann díobh tacaíocht airgeadais ón tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta agus 29 gcinn acu ó chistí an bheartais comhtháthaithe.

(28) Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le haistriú cóir, glas agus digiteach, lena n-áirítear na cuspóirí aeráide a leagtar amach i Rialachán (AE) 2021/1119 ón gComhairle ([11]), cuimsítear leis an bplean níos mó ná 40 ceann d'athchóirithe agus infheistíochtaí. Tá roinnt athchóirithe agus infheistíochtaí i réimse an aistrithe ghlais ar na bearta i bPlean Téarnaimh agus Athléimneachta na hUngáire, lena n-áirítear caibidil REPowerEU, nó faigheann siad tacaíocht ó chistí an bheartais comhtháthaithe. Áirítear sa phlean bearta chun tacú leis an aistriú chuig an aeráidneodracht agus chuig an iompar glas, go háirithe trí leathadh amach gluaisteán leictreach a mhéadú agus iarnróid, líonraí luchtaithe agus conairí rothaíochta a fhorbairt. Is é is aidhm d'athchóirithe agus d'infheistíochtaí eile feabhas a chur ar bhainistiú dramhaíola na tíre agus tacú leis an ngeilleagar ciorclach go háirithe, mar shampla trí phlean bainistithe dramhaíola a cheapadh agus trí bhonneagar dramhaíola cliste a chur in úsáid. Áirítear sa phlean freisin bearta arb é is aidhm dóibh tacú le próisis mhonaraíochta atá neamhdhíobhálach don chomhshaol agus scileanna glasa a neartú. Is é is aidhm do bhearta eile feabhas a chur ar an mbonneagar uisce, dlús a chur leis an oiriúnú don athrú aeráide i mbainistiú uisce, infheistíochtaí i gcaomhnú an dúlra a chur ar fáil agus cáin ar chuótaí CO2 a thabhairt isteach. Tá sé d'aidhm ag roinnt athchóirithe agus infheistíochtaí freisin rannchuidiú le haistriú digiteach na hUngáire trí réitigh dhigiteacha a chur ar fáil maidir le tuairisciú agus faireachán cánach (*eVAT*, *eReceipt* agus *eCashier*), scileanna digiteacha a fhorbairt, an córas faisnéise aonair náisiúnta le haghaidh taraifí agus paisinéirí a athchóiriú, agus feabhas a chur ar ullmhacht dhigiteach gnólachtaí agus seirbhísí poiblí, an chórais fuinnimh agus an bhainistithe dramhaíola. Is é is aidhm do na bearta a bhaineann leis an tosaíocht choiteann a bhaineann leis an aistriú cóir glas agus digiteach aghaidh a thabhairt ar mholtaí tírshonracha (2019, 2020, 2022 agus 2023) maidir le hiompar inbhuanaithe, bainistiú dramhaíola agus uisce, an t-aistriú fuinnimh, simpliú cánach, cáilíocht na cinnteoireachta, digitiú gnólachtaí agus margadh an tsaothair.

([11]) Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na h Eorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 401/2009 agus (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach') (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

(29) Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le hathléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch, lena n-áirítear Colún Eorpach na gCeart Sóisialta, cuimsítear leis an bplean thart ar 80 ceann d'athchóirithe agus infheistíochtaí a measann an Ungáir go rannchuideoidh siad le hathléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch na tíre a neartú. Tá roinnt athchóirithe agus infheistíochtaí atá ag díriú ar an athléimneacht shóisialta agus eacnamaíoch ar na bearta i bPlean Téarnaimh agus Athléimneachta na hUngáire, lena n-áirítear caibidil REPowerEU, nó faigheann siad tacaíocht ó chistí an bheartais comhtháthaithe. Áirítear sa phlean bearta chun feabhas a chur ar an rochtain ar mhargadh an tsaothair do roinnt grúpaí leochaileacha, lena n-áirítear daoine óga agus daoine scothaosta. Áirítear sa phlean freisin bearta maidir le tithíocht (lena n-áirítear tithe sóisialta nua a thógáil mar chuid den Chlár um Dhruidim na Bearna Lonnaíochtaí agus cláir éagsúla um Chruthú Tithe Cónaithe), oideachas (lena n-áirítear trí phá múinteoirí a mhéadú), agus cúram sláinte (mar shampla, cúram príomhúil agus ospidéil a fhorbairt). Áirítear sa phlean freisin bearta maidir le comhtháthú sóisialta agus forbairt dhigiteach agus bonneagair san oideachas poiblí agus san ardoideachas agus, lena chois sin, sa ghairmoiliúint agus sa ghairmoideachas. Tá roinnt beart ann maidir le feabhas a chur ar infhostaitheacht trí athsciliú, agus chun tacú le forbairt fiontar. Is é is aidhm do bhearta amhail iasachtaí fabhracha d'fhiontair bheaga mheánmhéide feabhas a chur ar acmhainneachtaí onnmhairiúcháin gnólachtaí. I réimse an taighde agus na nuálaíochta, liostaítear sa phlean bearta amhail saotharlanna náisiúnta a bhunú arb é is aidhm dóibh nuálaíocht a chothú. Ina theannta sin, áirítear sa phlean athchóirithe agus infheistíochtaí arb é is aidhm dóibh an riarachán poiblí agus an cánachas a nuachóiriú. Áirítear sa phlean bearta chun an straitéis agus an plean gníomhaíochta náisiúnta in aghaidh an éillithe, a glacadh roimhe seo, a chur chun feidhme agus chun athbhreithnithe caiteachais a dhéanamh ar bhonn rialta. Tá sé beartaithe leis na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí atá sa phlean aghaidh a thabhairt ar mholtaí tírshonracha 2019, 2020, 2022, 2023 agus 2024 maidir le hoideachas, taighde agus forbairt, beartas sóisialta, timpeallacht ghnó, creat buiséadach, cánachas, bearta in aghaidh an éillithe, neamhspleáchas breithiúnach, margadh an tsaothair agus cúram sláinte.

(30) Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le slándáil fuinnimh, cuimsítear leis an bplean athchóirithe agus infheistíochtaí a measann an Ungáir go rannchuideoidh siad le slándáil fuinnimh na tíre a neartú. Tá roinnt de na hathchóirithe agus infheistíochtaí sin i bPlean Téarnaimh agus Athléimneachta na hUngáire, lena n-áirítear caibidil REPowerEU, nó faigheann siad tacaíocht ó chistí an bheartais comhtháthaithe. Áirítear sa phlean bearta arb é is aidhm dóibh tacú le gléasraí cumhachta gaoithe a imscaradh, éifeachtúlacht fuinnimh na n-aonad tithíochta a mhéadú, tacú le grianphainéil a shuiteáil ar chónaithe agus córais téimh a leictriú. Is é is aidhm d'athchóirithe eile sa phlean fuinneamh in-athnuaite malartach a úsáid, foirgnimh phoiblí a nuachóiriú (amhail ospidéil, institiúidí oideachais) agus éifeachtúlacht fuinnimh an tionscail agus na gcuideachtaí a fheabhsú. Áirítear sa phlean freisin bearta arb é is aidhm dóibh gréasáin fuinnimh a fhorbairt agus acmhainneachtaí stórála fuinnimh a mhéadú. Is é is aidhm do na bearta sa phlean a bhaineann le tosaíocht choiteann na slándála fuinnimh aghaidh a thabhairt ar mholtaí tírshonracha (2022, 2023 agus 2024) maidir le fuinneamh.

(31) Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le cumais chosanta, níl aon bheart sa phlean. Glactar leis sa phlean go gcoinneofar leibhéal an chaiteachais cosanta ar leibhéal 2 % de OTI thar thréimhse ama an phlean.

(32) Cuirtear faisnéis ar fáil sa phlean maidir leis an gcomhsheasmhacht agus, i gcás inarb iomchuí, an chomhlántacht, le cistí an bheartais Comhtháthaithe agus le plean téarnaimh agus athléimneachta na hUngáire. Luaitear go sainráite sa chaibidil den phlean dar teideal athchóirithe agus infheistíochtaí cé acu sa phlean téarnaimh agus athléimneachta nó i gcláir an bheartais comhtháthaithe atá an beart. Ina theannta sin, tugtar forléargas cuimsitheach i dTábla 9 den phlean ar na bearta agus ar a nasc leis an bplean téarnaimh agus athléimneachta, le cláir an bheartais comhtháthaithe agus le tosaíochtaí coiteanna. Mínítear sa phlean nach n-aontaíonn an rialtas leis na bearta beartais chun an córas pinsean a athchóiriú ar bearta iad a mhol an saineolaí neamhspleách i ndáil leis an athchóiriú atá beartaithe sa phlean téarnaimh agus athléimneachta. Luaitear sa phlean freisin go gcuirfidh an rialtas deireadh de réir a chéile le roinnt brabúis amhantair agus cánacha earnála níos déanaí ná mar a gealladh faoin mbeart ábhartha sa phlean téarnaimh agus athléimneachta, cé nach bhfuil sé beartaithe deireadh a chur de réir a chéile le cinn eile.

(33) Tugtar forléargas sa phlean ar riachtanais infheistíochta poiblí na hUngáire a bhaineann le tosaíochtaí coiteanna an Aontais cé is moite den 4ú tosaíocht a bhaineann le méadú na gcumas cosanta. Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le haistriú cothrom glas agus digiteach, lena n-áirítear na cuspóirí aeráide, áirítear ar na riachtanais infheistíochta sa phlean níos mó infheistíochta in aistriú glas agus in aistriú digiteach gnólachtaí, agus i ndigitiú an riaracháin phoiblí. Is é is aidhm d'infheistíochtaí nua uirlisí digiteacha agus bonneagar gaolmhar a chur ar fáil don chóras oideachais. Maidir le tosaíocht choiteann na hathléimneachta sóisialta agus eacnamaíche, áirítear sa phlean riachtanais infheistíochta le haghaidh gnólachtaí chun feabhas a chur ar a n-acmhainneachtaí onnmhairiúcháin agus nuálaíochta. Dé réir an phlean tá gá le hinfheistíochtaí chun beartais ghníomhacha maidir leis an margadh saothair a fhorbairt, go háirithe trí chláir athscilithe agus uas-scilithe agus chun tacú leis na teaghlaigh is boichte. Maidir le cúram sláinte, is é is aidhm d'infheistíochtaí chun próisis cúraim sláinte a dhigitiú go n-éascófaí rochtain ar sheirbhísí sláinte agus go bhfeabhsófaí cáilíocht an chúraim. Rannchuidíonn infheistíocht phoiblí in athchóiriú línte iarnróid agus sa digitiú leis an earnáil iompair a dhéanamh níos inbhuanaithe. Maidir leis an tosaíocht choiteann a bhaineann le slándáil fuinnimh, áirítear sa phlean riachtanais infheistíochta maidir le giniúint fuinnimh in-athnuaite, feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh i dtithe cónaithe agus i bhfoirgnimh phoiblí chomh maith le forbairtí ar an ngréasán leictreachais agus sa leictrea-shoghluaisteacht, lena n-áirítear an bonneagar gaolmhar.

Conclúid an mheasúnaithe ón gCoimisiún

(34) Ar an iomlán, tá an Coimisiún den tuairim go gcomhlíonann plean na hUngáire ceanglais Rialachán (AE) 2024/1263.

CONCLÚID FHORIOMLÁN ÓN gCOMHAIRLE

(35) Is díol sásaimh don Chomhairle plean fioscach-struchtúrach meántéarmach na hUngáire agus measann sí go gcabhródh a chur chun feidhme iomlán le hairgeadas poiblí fónta a áirithiú agus le tacú le hinbhuanaitheacht an fhiachais phoiblí chomh maith le fás inbhuanaithe cuimsitheach.

(36) Tugann an Chomhairle dá haire an measúnú ón gCoimisiún ar an bplean. Mar sin féin, iarrann an Chomhairle ar an gCoimisiún a mheasúnú ar phleananna a chuirfear faoina bráid amach anseo a thíolacadh i ndoiciméad nach ionann é agus an doiciméad ina leagtar síos na moltaí ón gCoimisiún le haghaidh moltaí ón gComhairle.

(37) Tugann an Chomhairle dá haire an measúnú ón gCoimisiún ar an gconair ghlanchaiteachais agus na príomhthoimhdí maicreacnamaíocha sa phlean, lena n-áirítear i ndáil leis an treoir a thug an Coimisiún roimh ré, chomh maith leis na himpleachtaí a bhaineann le conair ghlanchaiteachais an phlean i ndáil le heasnamh agus fiachas rialtais. Tugann an Chomhairle dá haire an measúnú ón gCoimisiún go bhfuil údar cuí ar an iomlán leis na toimhdí maicreacnamaíocha agus fioscacha, cé go bhfuil siad éagsúil i gcásanna áirithe le toimhdí an Choimisiúin, lena n-áirítear chun freastal ar shonraí maicreacnamaíocha agus fioscacha nuashonraithe, agus go bhfuil argóintí eacnamaíocha fónta mar bhonn taca leo. Tugann an Chomhairle dá haire straitéis fhioscach leathan an phlean agus na rioscaí don ionchas, a d'fhéadfadh difear a dhéanamh do theacht chun cinn an cháis mhaicreacnamaíoch agus do na toimhdí bunúsacha agus do bhaint amach chonair ghlanchaiteachais an phlean. Tugann an Chomhairle dá haire freisin go bhféadfadh rioscaí geopholaitiúla brú a chur ar chaiteachas cosanta.

(38) Tá an Chomhairle ag súil go mbeidh an Ungáir réidh chun a straitéis fhioscach a choigeartú de réir mar is gá chun a conair ghlanchaiteachais a áirithiú. Tá rún daingean ag an gComhairle dlúthfhaireachán a dhéanamh ar fhorbairtí eacnamaíocha agus fioscacha, lena n-áirítear iad siúd is bonn le cás an phlean.

(39) Measann an Chomhairle go bhfuil gá le tuilleadh plé chun teacht ar chomhthuiscint maidir leis na himpleachtaí bliantúla faireachais a bhaineann leis na rátaí fáis carnacha glanchaiteachais in am don chéad bhabhta eile den fhaireachas fioscach.

(40) Tugann an Chomhairle dá haire an tuairisc ón gCoimisiún ar na riachtanais agus na rúin infheistíochtaí agus athchóirithe a fhreagraíonn ar na príomhdhúshláin arna sainaithint i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh, agus cuireann sí i bhfios go láidir a thábhachtaí atá sé a áirithiú go gcuirfear na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí sin i gcrích. Déanfaidh an Chomhairle, ar bhonn tuarascálacha a thíolacfaidh an Coimisiún, measúnú ar na hathchóirithe agus na hinfheistíochtaí sin agus déanfaidh sí faireachán ar a gcur chun feidhme faoi chuimsiú an tSeimeastair Eorpaigh.

(41) Tá an Chomhairle ag tnúth leis na tuarascálacha bliantúla ar dhul chun cinn ón Ungáir ina mbeidh, go háirithe, faisnéis faoin dul chun cinn i gcur chun feidhme na conaire glanchaiteachais mar a leag an Chomhairle síos í, agus faoi chur chun feidhme athchóirithe agus infheistíochtaí níos leithne i gcomhthéacs an tSeimeastair Eorpaigh.

(42) I gcomhréir le hAirteagal 17 de Rialachán (AE) 2024/1263, ba cheart don Chomhairle an chonair ghlanchaiteachais mar a leagtar amach sa phlean í a mholadh don Ungáir.

AG MOLADH LEIS SEO don Ungáir:

1. a áirithiú nach sáróidh an fás glanchaiteachais na huasmhéideanna a bhunaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Moladh seo.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an 18 Feabhra 2025.

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

A. DOMAŃSKI

IARSCRÍBHINN I

Uasrátaí fáis glanchaiteachais
(rátaí fáis bliantúla agus carnacha, i dtéarmaí ainmniúla)

an Ungáir

Blianta		2025	2026	2027	2028
Rátaí fáis (%)	Bliantúil	4,3	4,0	3,9	3,7
	Carnacha (*)	9,1	13,5	17,9	22,2

(*) Ríomhtar na rátaí fáis carnacha faoi threoir na bonnbhliana 2023. Baintear úsáid as na rátaí fáis carnacha san fhaireachán bliantúil ar chomhlíonadh ex post sa chuntas rialaithe.